

og det ville også være umuligt; men på den anden side ligner det i høj grad en slags mellemproportional. Tiden må nu vise, om man kan finde den brede tilslutning, som er nødvendig for at ændre Pagten.

En reform af Sikkerhedsrådet er ikke blot et mål i sig selv, men indgår også i bestræbelserne på at forbedre FN's muligheder for at gøre en indsats i konflikter og handle hurtigere i krisesituationer. Her er et område, som Danmark sammen med ligesindede lande har prioriteret højt. Vi har sammen med Canada og Holland taget initiativ til at drøfte FN's evne til at planlægge og hurtigt indsætte fredsbevarende tropper. Disse drøftelser ser nu ud til at resultere i oprettelsen af et lille operativt planlægningshovedkvarter, der vil gøre FN i stand til langt hurtigere end nu at udsende en fortrop til et nyt operationsområde med henblik på planlægning.

Blandt øvrige danske initiativer, der vil forbedre FN's handlekraft, bør fremhæves de langt fremskredne planer om oprettelse af en multinational styrke med et højt beredskab. Danmark vil arbejde for ideens konkretisering og tilbyde de danske erfaringer som en inspiration til de af FN's medlemslande og regioner, der overvejer et lignende samarbejde.

Som jeg nævnte til indledning, har de seneste års mange kriser og konflikter ført til et mere nøgternt syn på, hvad FN kan overkomme. Det er derfor også blevet mere aktuelt at se på de muligheder, som er forudset i FN-Pagtens kapitel 7, for at overlade opgaver til regionale arrangementer. En sådan aflastning af FN forudsætter eksistensen af regionale organisationer, der er i stand til at påtage sig sikkerhedspolitiske opgaver, men det er reelt kun tilfældet i Europa, hvor vi har OSCE.

Allerede i 1992 erklærede OSCE – som dengang hed CSCE – sig som et regionalt arrangement i overensstemmelse med Pagten kapitel 8. I maj 1993 indgik CSCE en rammeaftale med FN, der bl.a. indeholdt bestemmelser om regelmæssige konsultationer mellem CSCE's formand og FN's generalsekretær. På OSCE-topmødet i Budapest i 1994 blev det vedtaget at styrke OSCE's samarbejde med FN og andre regionale og transatlantiske organisationer, og OSCE's rolle som regionalt arrangement blev yderligere defineret, idet slutdokumentet på grundlag af et EU-initiativ slog fast, at OSCE's medlemsstater vil gøre, hvad de kan for at tilvejebringe en fredelig løsning på bilaterale stridigheder, inden de refereres til FN's Sikkerhedsråd.

Endvidere besluttede stats- og regeringscheferne, at medlemsstaterne i særlige tilfælde kan beslutte i fællesskab at forelægge en konflikt for FN's Sikkerhedsråd på vegne af OSCE. Senest har udviklingen i Albanien illustreret, hvilke opgaver OSCE kan påtage sig til aflastning af FN i samarbejde med Sikkerhedsrådet.

Endelig skal jeg for det tredje omtale FN-systemets indsats på udviklingsområdet. Det er et arbejde, der løbende har været genstand for reformer siden begyndelsen af 1990'erne, og Danmark har i samarbejde med de øvrige nordiske lande været foregangsland i bestræbelserne på at effektivisere FN's fonde, programmer og særorganisationer. Inden for rammerne af det første FN-reformprojekt, som fremlagdes allerede i 1991, fremsatte de nordiske lande en række reformforslag, og flere af dem er i dag gennemført. Det drejer sig primært om den såkaldte styrelsesreform, der havde til formål at afskaffe de omfangsrige styrelsesråd i FN's udviklingsprogrammer, Befolkningsfond-, Børnefond- og Verdensfødevarereprogrammerne, og erstatte dem med mindre, mere effektive bestyrelser.

På grundlag af erfaringerne med de seneste års bestyrelsesarbejde synes de danske målsætninger om at skabe en mere dynamisk og effektiv og handlekraftig arbejdsform at være opfyldt. Det er således et eksempel på et område, hvor den danske indsats har båret frugt. Det nordiske samarbejde er siden fulgt op i det netop afsluttede nordiske FN-Reformprojekt 1996, hvor Danmark ligeledes har spillet en aktiv rolle. Der er her lanceret en række reformforslag, der primært sigter på at øge effekten og kvaliteten af FN's udviklingsindsats på landeniveau.

De nordiske forslag vedrører primært øget samarbejde og forbedret koordination mellem FN-systemets organisationer på udviklingsområdet. Tilsvarende reformforslag er fremsat af EU, og også her har Danmark bidraget aktivt. Det er værd at bemærke, at en række af de nordiske forslag og EU-forslagene er afspejlet i det seneste reformudspil fra FN's generalsekretær.

En samlet vurdering af reformen, processen og udsigterne til positive resultater må nødvendigvis være forsigtig. Der er som anført opnået resultater på vigtige delområder, men taler vi derimod om udsigten til de store, gennemgribende reformer, må vi realistisk indstille os på, at der er store forhindringer at overvinde på vej mod positive resultater.